بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/115
- އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:
  * ނަން: ސަޢީދާ ޢަބްދުﷲ * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހ.ގައުވަނަދޫރު/ ސ.ފޭދޫ
  * އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A049162
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:
  * ނަން: [illegible] • ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހ.ފަރީ/ ސ.ފޭދޫ
  * ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: P-02/2007
- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 04 ޖުމާދަލްއޫލާ 1437 / 13 ފެބްރުއަރީ 2016 • ނިމުނު ތާރީޚު 27 ޝަޢުބާން 1438 / 23 މެއި 2017
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 617/Cv-C/2014
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ފައިސާކޮށްދިނުން
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 17 ފެބްރުއަރީ 2014 • ނިމުނު ތާރީޚު: 13 ޑިސެމްބަރު 2015
- މިމައްސަލަ ބެލި ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން:
- ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު، ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު، ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް

- **ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 617/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްލާޙު ކޮށްދިނުން އެދި [illegible]/ ކ.މާލެ [illegible] ޢަބްދުﷲގެ ވަކާލާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ [illegible] ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދައުވާ [illegible] [illegible] [illegible] އެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 617/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ [illegible] [illegible]، އެޤަޟިއްޔާގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible]، [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ކ.މާލެ/ [illegible]، [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

މިޤަޟިއްޔާގައި ސިވިލް ކޯޓުން [illegible]، "[illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އާދިއްތަ 29 އޮގަސްޓް 2010 ގައި ފައިދާ އެއްބަސްވުމުގައި ވާޢުދުގެ މަތިން ރާއްޖެ [illegible] އިން މަސައްކަތްތަކާއި [illegible] މިމައްސަލައިގައި [illegible] ދިނުމުގެއިތުރުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 616/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުން ސާބިތުވާތީ، އެއްބަސްވުމުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން -/US$ 24,000 (ސައުވީސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ރާއްޖެ [illegible] އަށް މ.[illegible]/ މާލެ، ސާލިމް ޢަބްދުﷲ ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިފައިސާގެ އިތުރުން ރާއްޖެ [illegible] އިން ހޯދުމަށް އެދިފައިވާ [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/348 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible] އެކު [illegible]،

އެޕެލަންޓް އާއްމަކަލް ޢަބްދުﷲ ވަކީލުގެ ވާރިސުންނަށް ރާއްޖެ [illegible] 29 އޮގަސްޓް 2010 ގައި ފައިދާ އެއްބަސްވުމުން [illegible]، އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ދައްކަންޖެހޭ، މިމައްސަލައިގައި ސާބިތުވާ -/US$ 24,000 (ސައުވީސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ރާއްޖެ [illegible] ދެއްކުމަށްޓަކައި، އެފައިސާ މިއަދު 13 ޑިސެމްބަރު 2015 އިން ފެށިގެން ކުރިއަށް އޮތް [illegible] މިހުކުމް ދެއްކުމަށްޓަކައި، މިފައިސާ އެކަ ޖުމްލަ 04 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެއްކަލަ ދައްކައި ހުރިހާ ފައިސާ ސާލިމް ޢަބްދުﷲ އަށް އަންގައި، ޙުކުމްކޮށްފައިވެއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

-02 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 617/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ސަމާލުވާ އަދި ކޯޓުން ހަމަޖެހިއްޖެގޮތް ނަގައިދިނުމަށް އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިޢުނާފު ކޮށްދިނުން އަދި މ.[illegible]/ މާލެ، ސާލިމް ޢަބްދުﷲ ގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި 3 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އިސްތިޢުނާފް ކޮށްދޭން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި؛

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، މިމައްސަލައަކީ، ކޯޓުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ކުރުމުން ފެނިފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް މަސައްކަތްކޮށްދިނުމާ، މިމައްސަލައިގައި ފައިދާ އެއްބަސްވުމުން [illegible]، ރާއްޖެ [illegible] ގެ ފަރާތުން، ހައިކޯޓަށް ދިނުމުގެ މަސައްކަތްކޮށްދޭގޮތުގެ ނަމޫނާގެ އެއްގޮތް [illegible]، އެއްޗެސް ބައެއް ސާލިމް ޢަބްދުﷲ ނުވަތަ އާއްމަކަލް ޢަބްދުﷲ ވަކީލުގެ ވާރިސުންނަށް ދެވުނު ނިޔާއެއް، އަދި ދެވުނު ބައެއް ދެވުނަސް، ރާއްޖެ [illegible] އަށް [illegible]

މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ނުގެންދެވި މަޑުޖެހުމުގެ ސަބަބުން [illegible] ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިސުންގެ [illegible] އިސްނެގުމުގެ ތެރެއިން ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން ކަމަށްވީ ނަމަވެސް ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމެވުމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިން ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުންކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] އަދުލުވެރިކަން ނެތި ގޮސްފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، [illegible] ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިސުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ޢަބްދުﷲ ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިސުން [illegible] ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުންކަމަށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible]، [illegible] ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-03 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 617/Cv-C/2014 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ހ) ފުރަތަމަކަމަކީ، މިމައްސަލައިގައި، ދުއްސަލާމު ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިޘުންނަށް ދުއްސަލާމު ޢަބްދުﷲ ވަޙީދާއި ހޮލިޑޭ ރިސޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު ވެފައިވާ ސަބްލީސް އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން ލިބޭ ބަދަލުގައި ހޯދައިދިނުމުގެ މަސައްކަތް ކޮށްދިނުމާއި އަދި އެމަސައްކަތުން އެސަބްލީސް އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން ލިބޭ ބަދަލުގެ ޙިއްސާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ގޮތުގައި 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ދުވަހަށް ލިބޭ ބަދަލުގެ 15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިޘުންގެ ޙައްޤުން ކަނޑައި ވާރިޘުންނަށް ދޫކުރަން ނުވާނެ ކަމަށް ދޭހަވާ ގޮތަށް ލިޔުމުގެ ބޭނުމަށް ލިޔެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ބަދަލުގެ ބައެއް ދިނުމަށް ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިޘުން ފެންނަން ނުވާކަމަށާއި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ލިބޭ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ޖާގަ ދޭނެ ކަމަށާއި އެއްބަސްވުމުން ލިބޭ ބަދަލުގެ ބަޔަކު ވާރިޘުންނަށް ދޭން ނުޖެހޭ ކަމަށާއި ސަބްލީސް އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން ދުއްސަލާމު ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިޘުންނަށް ލިބެންޖެހޭ ބަދަލުގައި ހިއްސާދާރުކަމުން ހުކުމްކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރި ކަމަށް ބުނެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ލިބޭ ބަދަލުން ހިއްސާ ދިނުމަށް ކުރާ ޝަރީޢަތަށް ޢަބްދުﷲ އިންސާފު ހޯދުމަށް އެދިފައި ނެތްކަމަށެވެ.

(ށ) ދެވަނަކަމަކީ، ދުއްސަލާމު ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިސުންނަށް ދުއްސަލާމު ޢަބްދުﷲ ވަޙީދާއި ހޮލިޑޭ ރިސޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު ވެފައިވާ ސަބްލީސް އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން ލިބޭ ބަދަލުތަކަށް، ކުރިން ފައިސާ 100,000.00 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާ ދީފައި، ބަޔާންކޮށް އެއް ލިޔުމެއްގެ ދަށުން ދޭނެ ކަމަށް ވެފައިވާކަމާއި، އެހެން ހޮޓެލް ރިސޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން ލިޔުންތަކުގައި ސޮއިކުރި ލިޔުމެއް ދިނުމުން ހުށަހެޅި ކަމަށާއި، އެފަދަ ބައެއް ފައިސާ އަދި ބަލާއިރު ދުއްސަލާމު ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިޘުންނަށް 500,000.00 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާ ދީފައިވާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށް ދިނުމަށް ކުރަން އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ދުއްސަލާމު ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިޘުންނަށް ލިބެންޖެހޭ ބަދަލުގެ ސަބްލީސް އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން ލިބޭނެ ބަދަލު ހުރި ކަމަށް ދެއްކުމުގެ ދެފަރާތުގެ ގޮތުން މި މުޢާމަލާތުގައި ކުރިން ވެވުނު އެއްބަސްވުމާއި އެއްބަސްވުމުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށް، މިގޮތުން ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ދޭން ލިބޭ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން 400,000.00 (ހަތަރު ލައްކަ) ރުފިޔާ ޢަބްދުﷲ ވަޙީދުގެ ވާރިޘުންނަށް ދިނުމަށާއި މި މުޢާމަލާތުގައި ހިމެނޭ ލިޔުންތަކުގައި ސޮއިކުރި، މި މުޢާމަލާތުގައި ސޮއިކުރި އެއްބަސްވުމުގެ ކޮޕީ ލިބިފައިވާކަމަށް

ތަޙުޤީޤުކުރެއްވި ޕޮލިސް ސާޖަންޓް ދިރާސާކުރުމުގެ ފުރުޤާނާއި ދިރާސާކުރުން އެޕެލަންޓް ޝަރީޢަތް
ޝަރީޢަތަށް ފުރުޤާނާއި ދިފާޢުއްސަލާމް ޝާހިދުން ދެއްވި ޝަހާދަތް، އިސްލާމް ދީނާއި ދިރާ ސަލާމަތް
އެގްރިމަންޓްގެ ދަށުން ޢުމަރުސަލީމް ޢަބްދުﷲ ވަކީލުގެ ވާރިޘުންނަށް އިތުރަށް ވިޔަން ބަޔާންކުރައްވައި
ދިރާސާކުރުމުގައި އެޕެލަންޓް އަދިއެހެން ގޮތަކުން ކަމަށް މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުން ކަމަށް
އެޕެލަންޓްކަމަށް ބުނެކަމުގެ އިޖުރާއަތްތަކެވެ، އެކަން ސާބިތުކުރުމަށް ވަކިގެ ކޯޓު ހުކުމް ޝަހާދަތް ޢަބްދުﷲގެ
ގޮތުން ހަމަޖެހިގެ ނަގާފައި އަދި އެމަސައްކަތް ޢުމަރުސަލީމް ޢަބްދުﷲ ވަކީލުގެ ވާރިޘުންގެ ގޮތުން
ކަމުގައި އެއްބަސްވުމަކީ ހަމަވާނޫނީ ބަޔާންކުރައްވާފައި އެކަން ނަގާފައިވާ، ޕޮލިސް ސާޖަންޓް ދިރާސާކުރުމުގެ
ފުރުޤާނާއި ދިޔައުމާއި ޢުމަރުސަލީމް ޢަބްދުﷲ ވަކީލު ދެކެނީ ބަލާފައިވާ ސަލާމަތް އެގްރިމަންޓްގެ ދަށުން
ޢުމަރުސަލީމް ޢަބްދުﷲ ވަކީލުގެ ވާރިޘުންނަށް އެއީ ދިރާސާކުރައި ހަމަޖެހިގެންދިޔަ އިތުރު ބަޔާންކުރައްވައި
ދިރާސާ ކުރައްވާ، ޝަރީޢަތް ސާބިތުކުރުމުގެ ގ ޝަހާދަތް ކަމުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުންކަމަށް
ބަލާފައި އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ބެލުމަށްފަހު ކަމެވެ.

(ނ) ލިޔުންތަކުގައި؛ އަދިއެހެން ގޮތަކަށް އެދިއުމުގެ ހަމަގައި ވަކާލާތެއް ޝަރީޢަތް
ކަމުގެ ހަމަޖެހިފަ އެޕެލަންޓާއި އެޕެލަންޓްގެ މަސައްކަތުގެ ޑ ވަކިން ކަމުތަކަށްވުރެ އެކުން
އެޕެލަންޓްގެ އެންމެ ހަމައި މުޅިވެރިކަމުގެ މުޢާމަލާތަށް، އެޕެލަންޓްގެ މަސައްކަތުގެ ކަމުގައިވާ
އެޕެލަންޓުން އުފެދިފަ ފައިދާއަށް، އެޕެލަންޓްގެ މަސައްކަތުގެ އެއްބަސްވުންތަކަށް، އެޕެލަންޓްގެ
ދަރަނިދޭން ޖިނާއީ ދަޢުވާތަކާ ގުޅޭ އެޕެލަންޓްގެ މަސައްކަތުގެ ކަމާ، އެޕެލަންޓް ހިންގުމުގެ ޖިނާ
އަމާޒުކުރުން މަސައްކަތުގެ އެކަން ފުރިހަމަ އެއްބަސްވުމުގެ ކާމިޔާބު ނަތީޖާ އުފެދުނު
ބަލާފައި ވެސް އެޕެލަންޓް ކުރު މުއްދަތުގައިކަމާ، އެޕެލަންޓްގެ ދަރަނިތައް، އެންމެހާ
އެޕެލަންޓްގެ އެކަންކަން މަސައްކަތްކުރުމުގެ އަމާޒުގެ ޖިނާއީ އެޕެލަންޓް މަސައްކަތުގެ
ބެލެހެއްޓުން ކަން އެހެންކަމާ، ޝަރީޢަތް ޝަރީޢަތް ހަސަން ސަލީމް ޢަބްދުﷲ ޖަލީލް އަހުމަދު
ދެކެނުން ހިސާބު ގޮތުން އެފަދަ ގާނޫނުގެ ވަކިން އެކަނިވެސް ޝަރީޢަތް ޝަރީޢަތުން
ކޯޓު މަސައްކަތުގެ ބެލުމަށް ފަހު ކަމުގެ ގޮތުން ކަމަށް ދެމެހެއްޓި އެކަނި
ބެލުމަށްގައި ޝަރީޢަތް ޝަރީޢަތުގެ ހަމަވާ ސާބިތު މަސައްކަތް ހުކުމުގެ ބަލު ޝަރީޢަތް
ޝަރީޢަތުގެ އެއް ގާނޫނުގައި ހަސަން ސަލީމް ބެލުމަށް ކަމަށް ބަލާފައިވާކަމެވެ.

އެހެންކަމުން، މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 617/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންވަރެ އިސްވެ ބަޔާން ކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ކަށަވަރުވާތީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 617/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބަލާނެ ސަބަބެއް ނެތުމުން މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.